

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 77/20
V Luxemburgu 25. júna 2020

Rozsudok vo veci C-24/19
A a i./Gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement
Ruimte Vlaanderen, afdeling Oost-Vlaanderen

**Nariadenie a obežník, ktoré stanovujú všeobecné podmienky na vydávanie
stavebných povolení na účely výstavby a prevádzky veterných elektrární, musia byť
predmetom predchádzajúceho environmentálneho posúdenia**

V rozsudku A a i. (Veterné elektrárne v Aalter a Nevele) (C-24/19), vyhlásenom 25. júna 2020, Súdny dvor zasadajúci vo veľkej komore rozhodol o výklade smernice 2001/42 týkajúcej sa posudzovania účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie¹, pričom poskytol dôležité spresnenia týkajúce sa opatrení podliehajúcich posudzovaniu stanovenému touto smernicou, ako aj dôsledkov vyplývajúcich z nevykonania posudzovania.

Na Súdny dvor bol podaný tento návrh na výklad v rámci sporu medzi obyvateľmi lokality nachádzajúcej sa v blízkosti diaľnice E40 na území obcí Aalter a Nevele (Belgicko), v ktorej mala byť zriadená veterná farma, a Gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het Departement Ruimte Vlaanderen, afdeling Oost-Vlaanderen (regionálny úradník pre výstavbu z oddelenia územného plánovania pre Flámsko, sekcia Východné Flámsko, Belgicko) vo veci rozhodnutia tohto úradníka vydať stavebné povolenie na účely výstavby a prevádzky piatich veterných elektrární (ďalej len „sporné povolenie“). Vydanie sporného povolenia 30. novembra 2016 podliehalo najmä dodržaniu určitých podmienok stanovených nariadením flámskej vlády, ako aj obežníkom, ktoré sa týkajú výstavby a prevádzky veterných elektrární.

Žalobcovia na podporu žaloby o neplatnosť sporného povolenia podanej na Raad voor Vergunningsbetwistingen (Rada pre spory týkajúce sa povolení, Belgicko) (ďalej len „vnútroštátny súd“) poukazovali najmä na porušenie smernice 2001/42 z dôvodu, že nariadenie a obežník, na základe ktorých bolo povolenie vydané, neboli predmetom environmentálneho posudzovania. Autor sporného povolenia sa však domnieval, že dotknuté nariadenie a obežník takýmuto posúdeniu nepodliehajú.

Vo svojom dnešnom rozsudku Súdny dvor pripomenul, že smernica 2001/42 sa vzťahuje na plány a programy, ako aj na ich zmeny, ktoré sú vypracované alebo prijaté orgánom členského štátu, pokiaľ ich „vyžadujú legislatívne, regulatívne alebo správne predpisy“². Okrem toho podriaďuje povinnosť podrobiť konkrétny plán alebo program environmentálnemu posudzovaniu podmienke, že plán alebo program, na ktorý sa toto ustanovenie vzťahuje, môže mať významné účinky na životné prostredie.³

V prvom rade, pokiaľ ide o pojem „plány a programy, ktorých prijatie je vyžadované legislatívnymi, regulatívnymi alebo správnymi predpismi“, Súdny dvor rozhodol, že tento pojem sa vzťahuje na nariadenie a obežník prijaté vládou federálneho samosprávneho celku členského štátu, ktoré obsahujú rôzne ustanovenia týkajúce sa výstavby a prevádzky veterných elektrární.

Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že za „vyžadované“ sa v zmysle a na účely uplatňovania tejto smernice majú považovať plány a programy, ktorých prijímanie, ako aj postup

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 2001, s. 30; Mim. vyd. 15/006, s. 157).

² Článok 2 písm. a) smernice 2001/42.

³ Článok 3 ods. 1 smernice 2001/42.

ich vypracovania upravujú vnútroštátne zákony alebo iné právne predpisy, ktoré určujú orgány príslušné na ich prijatie.⁴ Opatrenie sa teda musí považovať za „vyžadované“, ak právomoc prijať toto opatrenie má svoj právny základ v ustanovení tejto povahy, aj keď v pravom zmysle slova neexistuje žiadna povinnosť prijať uvedené opatrenie.⁵

Súdny dvor, ktorý bol vyzvaný vnútroštátnym súdom a vládou Spojeného kráľovstva, aby prehodnotil túto judikatúru, najprv zdôraznil, že obmedzenie podmienky uvedenej v článku 2 písm. a) druhej zarážke smernice 2001/42 len na „plány a programy“, ktorých prijatie je povinné, by mohlo viesť k tomu, že tento pojem bude mať marginálny dosah, a neumožňuje zachovať potrebný účinok tohto ustanovenia. Podľa Súdneho dvora vzhľadom na rozmanitosť situácií a rôznorodosť praxe vnútroštátnych orgánov totiž prijatie plánov alebo programov často nie je ani predpísané všeobecným spôsobom, ani ponechané na diskrečnú právomoc príslušných orgánov. Okrem toho vysoká úroveň ochrany životného prostredia, ktorú má zabezpečiť smernica 2001/42 tým, že plány a programy, ktoré môžu mať významné účinky na životné prostredie, podriaďuje environmentálnemu posudzovaniu, zodpovedá požiadavkám Zmlúv, ako aj Charty základných práv Európskej únie v oblasti ochrany a zlepšenia kvality životného prostredia.⁶ Takéto ciele by pritom mohli byť ohrozené reštriktívnym výkladom, ktorý by umožnil členskému štátu vyhnúť sa povinnosti environmentálneho posudzovania tým, že sa vyhne uloženiu povinnosti prijať plány alebo programy. Súdny dvor napokon uviedol, že široký výklad pojmu „plány a programy“ je v súlade s medzinárodnými záväzkami Únie.⁷

Súdny dvor následne skúmal, či predmetné nariadenie a obežník spĺňajú podmienku uvedenú v článku 2 písm. a) druhej zarážke smernice 2001/42. V tejto súvislosti uviedol, že nariadenie prijala flámska vláda ako výkonná moc belgického federálneho samosprávneho celku na základe oprávnenia zo strany legislatívneho orgánu. Okrem toho obežník, ktorého cieľom je vymedziť voľnú úvahu príslušných orgánov, pochádza tiež od flámskej vlády a mení ustanovenia tohto nariadenia tým, že ich rozvíja alebo sa od nich odchyľuje, s výhradou overení, ktoré prináležia vnútroštátnemu súdu, pokiaľ ide o jeho právnu povahu a presný obsah. Súdny dvor teda dospel k záveru, že nariadenie a s výhradou týchto overení aj obežník spadajú pod pojem „plány a programy“ v tom zmysle, že ich treba považovať za „vyžadované“ v zmysle smernice 2001/42.

V druhom rade, pokiaľ ide o otázku, či nariadenie a obežník musia podliehať environmentálnemu posudzovaniu podľa smernice 2001/42 z dôvodu, že môžu mať významné účinky na životné prostredie, Súdny dvor rozhodol, že tieto akty, ktoré obsahujú rôzne ustanovenia týkajúce sa výstavby a prevádzky veterných elektrární, vrátane opatrení týkajúcich sa tienenia, bezpečnosti, ako aj hlukových noriem, patria medzi akty, ktoré majú byť predmetom takéhoto posudzovania.

V tejto súvislosti Súdny dvor zastával názor, že požiadavky stanovené predmetným nariadením a obežníkom týkajúce sa výstavby a prevádzky veterných elektrární majú dostatočne veľký význam a rozsah na to, aby nimi boli určené podmienky, ktorým podlieha vydanie povolenia na výstavbu a prevádzku veterných fariem, ktorých vplyv na životné prostredie je nepopierateľný. Spresnil, že takýto výklad nemožno spochybniť osobitnou právnou povahou obežníka.

V treťom rade, pokiaľ ide o možnosť zachovať účinky týchto aktov a povolenia, ktoré boli prijaté v rozpore so smernicou 2001/42, Súdny dvor pripomenul, že členské štáty sú povinné odstrániť protiprávne dôsledky takéhoto porušenia práva Únie. Súdny dvor zdôraznil, že vzhľadom na požiadavku jednotného uplatňovania práva Únie môže iba tento súd výnimočne a z naliehavých dôvodov všeobecného záujmu priznať dočasné pozastavenie vylučovacieho účinku vyplývajúceho z porušovaného ustanovenia práva Únie, zatiaľ čo vnútroštátna právna úprava oprávňuje vnútroštátny súd zachovať určité účinky takýchto aktov v rámci sporu, ktorý prejednáva.

⁴ Rozsudky Súdneho dvora z 22. marca 2012, Inter-Environnement Bruxelles a i. (C-567/10, EU:C:2012:159, bod 31); zo 7. júna 2018, Thybaut a i. (C-160/17, EU:C:2018:401, bod 43), ako aj z 12. júna 2019, Terre wallonne (C-321/18, EU:C:2019:484, bod 34).

⁵ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. júna 2018, Inter-Environnement Bruxelles a i. (C-671/16, EU:C:2018:403, body 38 až 40).

⁶ Článok 3 ods. 3 ZEÚ, článok 191 ods. 2 ZFEÚ a článok 37 Charty základných práv Európskej únie.

⁷ Ako vyplývajú najmä z článku 2 ods. 7 Dohovoru o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice, podpísaného v Espoo (Fínsko) 26. februára 1991.

V dôsledku toho Súdny dvor rozhodol, že v situácii, o akú ide v prejednávanej veci, vnútroštátny súd môže zachovať účinky nariadenia a obežníka, ako aj povolenia vydaného na ich základe len vtedy, ak mu to v rámci sporu, ktorý prejednáva, umožňuje vnútroštátne právo a za predpokladu, že zrušenie tohto povolenia by mohlo mať významný vplyv na zásobovanie elektrickou energiou, v tomto prípade v Belgicku, a len na obdobie, ktoré je nevyhnutné na odstránenie tohto protiprávneho stavu, čo musí posúdiť vnútroštátny súd.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499